

Čís. 2065.

Rozhodl-li odvolací soud po ústním odvolacím líčení o námitce nepřislušnosti rozsudkem, ač měl rozhodnouti usnesením, jest rekurs, podaný proti jeho rozsudku, přípustným.

Přislušnost dle § 81 j. n. nevztahuje se na spor o splnění obligačního závazku na odbřemenění nemovitosti.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1922, R II 427 22.)

Žalobce byl se žalovanou spoluvlastníkem domu (v obvodu okresního soudu v Hodoníně) a na žalobcově ideální polovině vázlo pro žalovanou právo výměny. Dum byl v dohodě stran prodán veřejnou soudní dobrovolnou dražbou a v dražebních podmínkách se oba spoluvlastníci zavázali, že dům vydražiteli odevzdají prostý všech břemen a závad a že výmaz břemen provedou do dvou měsíců po složení nejvyššího podání. Vydraživ sám dum složil žalobce polovici nejvyššího podání pro žalovanou na soudě. Ježto na nemovitosti zůstal váznouti pro žalovanou výměnek, domáhal se žalobce žalobou u okresního soudu v Hodoníně na žalované, bydlící v Kyjově, vydání listiny schopné k výmazu práva výměny. Žalovaná vznesla námitku místní nepřislušnosti, poněvadž poměr mezi stranami jest poměrem obligačním, pročez nelze zde užiti ustanovení § 81 j. n. a měla tedy žaloba býti podána u okresního soudu v Kyjově jakožto obecného sudiště žalované. Soud první stolice usnesením, pojatým do rozsudku, námitku místní nepřislušnosti zamítl. D u v o d y: V tomto případě žalobce domáhá se toho, že jest prost výměny, pojištěné pro žalovanou knihovně na jeho ideální polovici domu. Z toho jde na jevo, že v této žalobě tvrzeno jest žalobcem, že jest prost výměny, což jest předmětem žaloby a nikoliv důvodem žalobním, a proto jest příslušnost tohoto soudu odůvodněna v § 81 j. n., poněvadž mezi stranami není poměru obligačního, a že žalobce domáhá se v žalobním žádání vydání listiny k výmazu práva výměny schopné, vyplývá ze znění tohoto žádání samo sebou z té okolnosti, že tvrdí, že jest prost toho břemene. O d v o l a c í s o u d po ústním odvolacím líčení rozsudkem námitce místní nepřislušnosti vyhověl a žalobu odmítl. D u v o d y: Důvodem žaloby jest, že se žalovaná v dražebních podmínkách zavázala, že odevzdá vydražiteli dům bez břemen. Tento právní důvod žaloby za sporu zmíněn nebyl, jakkoliv žalobce tvrdil při roku dne 17. června 1922, že, když se strany dohodly, by společný dům prodán dobrovolnou dražbou, žalovaná výslovně práva výměny se vzdala a souhlasila, aby odstavec onen do dražebních podmínek přišel a to proto, by se za dum co nejvíce utržilo. Předmětem žaloby jest tedy splnění tohoto obligačního závazku. Vzhází otázka, lze-li z tohoto právního důvodu žalovati žalovanou, mající bydliště v obvodu okresního soudu v Kyjově, před okresním soudem v Hodoníně. Je-li právním důvodem žaloby obligační závazek žalované strany, že odevzdá vydražiteli dům bez břemen, čistý, lze vydražiteli na splnění tohoto závazku žalovati jen u obecného sudiště žalované strany. Kdyby bylo předmětem sporu zjištění, zda právo výměny jest po právu čili nic, a zda se žalovaná před dražbou zřekla práva výměny vůči žalobci jako spoluvlastníku, nešlo by o splnění obligační povinnosti,

nýbrž o právo věcné, to jest o to, zda vtělená výměna jest po právu čili nic a vystavení výmazné kvitance bylo by jen důsledkem takto zjištěného právního poměru. Tato žaloba musila by vycházeti od žalobce jako bývalého spoluvlastníka společného domku a musila by se ovšem opírat o právní důvod zřeknutí se této výměny se strany žalované vůči druhému spoluvlastníku, poněvadž polovice domu žalované strany byla čistou a žalobcova polovice zatížena byla výměnou strany žalované, a měl-li tento spoluvlastník odevzdati vydražiteli svou polovici čistou, musil se tento spoluvlastník se svým věřitelem před prodejem vyrovnati, aby mohl svou polovici čistou odevzdati. K vedení tohoto sporu byl by ovšem příslušným soud reální, kterým jest okresní soud v Hodoníně. Protože o tento spor tu nejde, jest uplatňovaný odvolací důvod nesprávného právního posouzení co do námitky místní nepříslušnosti opodstatněným a bylo žalobu odmítnouti pro nepříslušnost okresního soudu v Hodoníně, aniž se bylo pouštěti do rozhodování věci samé.

Nejvyšší soud změnil rozsudek správně usnesení odvolacího soudu v ten rozum, že se výrok, že se řízení první stolice zrušuje a že se žaloba pro nepříslušnost okresního soudu v Hodoníně odmítá, nahrazuje výrokem, že se věc odkazuje na okresní soud v Kyjově k příslušnému jednání, jinak rekursu nevyhověl.

Důvody:

Dle §§ 470 a 471 čís. 6 c. ř. s. měl odvolací soud již v neveřejném zasedání námitce místní nepříslušnosti usnesením vyhověti, dle druhého odstavce § 475 c. ř. s. vysloviti zrušení pouze rozsudku a nikoliv též zrušení řízení jemu předcházejšího, jež zmatečností stíženo není, a naříditi, čeho třeba, aby zavedeno bylo řízení před příslušným okresním soudem v Kyjově. Že odvolací soud se zabýval námitkou místní nepříslušnosti teprve při odvolacím líčení, neospravedlňuje vydání rozsudku. Dle §§ 494 a 495 c. ř. s. má odvolací soud, ovšem pouze tehdy, shledá-li, že jsou zde vady anebo zmatečnost, uvedené v těchto §§, pro něž mělo býti odvolání vyřízeno již v neveřejném sezení, rozhodnutí usnesením, avšak vzhledem k zásadě, že se o námitce nepříslušnosti rozhoduje usnesením (§ 261 odstavec první c. ř. s.), nelze pochybovati o tom, že odvolací soud i po provedeném odvolacím ústním líčení o této námitce rozhoduje usnesením a má postupovati ve smyslu druhého odstavce § 475 c. ř. s. Tento právní názor neodporuje předpisu § 497 c. ř. s., že odvolací soud, pokud nepřicházejí v úvahu ustanovení §§ 494, 495 a 496 c. ř. s., rozhoduje ve věci samé rozsudkem, neboť rozhodnutí o námitce nepříslušnosti není rozhodnutím ve věci samé. Jinak sdílí Nejvyšší soud právní názor odvolacího soudu a poukazuje stěžovatele na důvody rozhodnutí soudu druhé stolice, jež jsou v podstatě správné a nebyly vyvráceny rekurssem. K jeho vývodům se podotýká, že sudiště dle § 81 j. n. předpokládá, že trvání nebo zánik věcného práva jest předmětem žaloby; nestačí tedy na př. spor o to, komu věcné právo přísluší, ani spor o to, zda je žalovaná strana obligačně zavázána vydati výmazné prohlášení, aniž by bylo dle žalobcova stanoviska sporno, že žalované straně věcné právo již nepřisluší. V tomto případě tvrdí žalobce dle obsahu žaloby, pro posouzení příslušnosti soudu dle § 41 j. n. směřodatného, že žalovaná

v dražebních podmínkách rovněž jako žalobce se zavázala, že odevzdá vydražiteli společný dum prostý všech břemen a závad, a že výmaz břemen oba provedou do 2 měsíců po složení nejvyššího podání. Žalobce uplatňuje tedy jako vydražitel s poukazem na dražební podmínky pouze nárok na vydání výmazného prohlášení, tedy nárok ryze obligační.

Čís. 2066.

Změny ve smyslu § 9 ex. ř. nutno prokázati tak, jak je tam předepsáno; jinakých průvodů použití nelze. Povoluje exekuci, není soud, pokud zákon neustanovuje jinak, povinen, ba ani oprávněn, by konal předběžná šetření nebo si vyžadoval od úřadů nebo stran předložení listin neb jiných důkazů (pokud nestanoví zákon výslovně opak).

(Rozh. ze dne 5. prosince 1922, R I 1278/22.)

Na základě rozsudku, jímž pravoplatně uloženo dodání zboží firmě »Österreichischer Verein für chemische und metallurgische Produktion in Wien«, domáhal se zvítězivší žalobce povolení exekuce na dodání zboží proti »Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí n. L.«. Soud prvního stupně exekuci povolil, rekursní soud zamítl exekuční návrh.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dle § 9 ex. ř. lze povolit exekuci proti jinému, než kdo jako dlužník jest uveden v exekučním titulu, jenom tehdy, když se dokáže listinami veřejnými, nebo veřejně ověřenými, že povinnost z exekučního titulu přešla z osoby tam jmenované na osobu, proti níž se exekuce vede. V exekučním řízení platí sice dle § 78 ex. ř. předpisy civ. soud. řádu o důkazu (§§ 266—291 c. ř. s.), avšak jenom potud, pokud exek. řádem není jinak nařízeno. Než právě § 9 ex. ř. jest jinak nařízeno; neboť § 9 nepřipouští důkazu o nástupnictví v závazek všemi průvody civilního řádu soudního, neuznává tudíž ani platnosti zásady o notorietě (§ 269 c. ř. s.), nýbrž předpisuje, že nástupnictví v závazek lze prokázati pouze veřejnými listinami, aneb listinami veřejně ověřenými, jinak exekuce proti osobě v exekučním návrhu naznačená, která se nekryje s osobou v exekučním titulu naznačenou, povolena býti nesmí. Vymáhající věřitel nepřipojil k exekučnímu návrhu veřejných, nebo veřejně ověřených listin o tom, že »Österreichischer Verein für chemische und metallurgische Produktion in Wien«, jenž v exekučním titulu jako strana povinná jest uveden, jest totožným se »Spolkem pro chemickou a hutní výrobu v Ústí n. L.«, proti němuž exekuce byla navržena, ba vymáhající věřitel v exekučním návrhu změny firmy a totožnost osoby na straně povinné ani netvrdil, nýbrž beze všeho bližšího vysvětlení a odůvodnění navrhl exekuci proti firmě s částečně jiným jménem a s úplně jiným sídlem. Právem tedy rekursní soud, změniv usnesení prvního soudu, exekuční návrh zamítl. Jeho povinností nebylo, by si sám od sebe vyžadoval zprávu o změně jména a sídla firmy od obchodního soudu, neboť změna ta jednak v návrhu nebyla výslovně tvrzena, jednak § 3 a § 55 odstavec druhý ex. ř.